

Tarkastusvaliokunta

Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2021

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2021 (K 20/2021 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- pääjohtajan sijainen, johtaja Matti Okko, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- johtaja Jaakko Eskola, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- johtaja Anna-Liisa Pasanen, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- johtava tilintarkastaja Pasi Tervasmäki, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- johtava tuloksellisuustarkastaja Toni Äikäs, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- erityisasiantuntija Artturi Björk, valtiovarainministeriö
- hankepäällikkö Arto Leinonen, valtiovarainministeriö
- ylijohtaja Riitta Kaivosoja, opetus- ja kulttuuriministeriö
- teollisuusneuvos Sampsa Nissinen, työ- ja elinkeinoministeriö
- neuvotteleva virkamies Kirsi Päivänsalo, sosiaali- ja terveysministeriö
- professori Roope Uusitalo, Helsingin yliopisto
- yksikön päällikkö Sinikka Kauranen, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- johtava asiantuntija Arja Lemmettylä, Kansaneläkelaitos
- toimialajohtaja Jyri Tapper, Valtiokonttori
- johtaja Terhi Holmström, Verohallinto
- Senior Director Kari Komulainen, Business Finland Oy
- johtava asiantuntija Jenni Ruokonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- toimitusjohtaja Timo Lappi, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- veroasiantuntija Laura Kurki, Suomen Yrittäjät ry
- professori Otto Toivanen

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- valtiovarainministeriö
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Valiokunnan mietintö TrVM 9/2021 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Koronapandemian johdosta myönnetyt suorat yritystuet

Koronapandemian alkuvaiheessa kehitettiin nopeassa tahdissa useita tukijärjestelmiä lieventämään poikkeuksellisen tilanteen yrityksille aiheuttamia vaikeuksia. Euromääräisesti merkittäviä olivat heti kriisin alussa keväällä 2020 käyttöön otetut Business Finlandin ja ELY-keskusten myöntämät kehittämistuet sekä useassa eri vaiheessa käyttöön otetut kustannustuet, joita Valtiokonttori myönsi yritysten menettämän liikevaihdon korvaamiseen. Kehittämistukia myönnettiin vuonna 2020 kaikkiaan 1,3 miljardia euroa. Kustannustukia myönnettiin vuoden 2021 marraskuun alkuun mennessä noin 700 miljoonaa euroa. Eduskunta hyväksyi 1.12.2021 lain kustannustuen viidennestä hakukierroksesta (HE 207/2021 vp).

Tarkastusvirasto on vuosikertomuksessaan ja lokakuussa 2021 valmistuneessa laillisuustarkastuksessaan (Koronaepidemian johdosta myönnetyt suorat yritystuet, tarkastuskertomus 13/2021) arvioinut varsin kriittisesti erityisesti Business Finlandin ja ELY-keskusten kautta jaettujen kehittämistukien myöntämistä ja kohdentumista. Tarkastuksen kohteena olivat koronapandemian alkuvaiheessa 20.3.—31.10.2020 myönnetyt suorat yritystuet ja niihin valtion talousarviossa vuonna 2020 osoitettu rahoitus.

Tarkastusviraston mukaan kehittämisrahoitus toimi huonosti kriisirahoituksena koronapandemian aiheuttamassa taloudellisessa tilanteessa. Rahoitus kohdistui tuleviin tietyistä hankkeista aiheutuviin menoihin eikä akuuttiin kassakriisiin. Business Finlandin ja ELY-keskusten myöntämää rahoitusta ei saanut käyttää yrityksen käyttöpääoman tarpeisiin tai yrityksen operatiivisiin menoihin.

Tarkastusviraston mukaan Business Finland ja ELY-keskukset myönsivät kehittämistukia runsaasti yrityksille, jotka eivät olleet kärsineet kriisistä taloudellisesti. Tuen tarvetta ei avustuspäätöksiä valmisteltaessa arvioitu asianmukaisesti, eikä hakijoita kohdeltu tukien hallinnoinnissa tasapuolisesti. Lisäksi tulkinnanvaraiset tukikriteerit johtivat epäyhtenäisiin päätöksiin. Kehittämistukea myönnettiin kiireessä, osin vähäisin tiedoin ja yhteydenpito hakijoihin oli vaihtelevaa. Ongelmia aiheutti myös se, että käyttöön otettiin yhtä aikaa useita tukimuotoja. Viranomaisten oli vaikea tulkita, miten ne vaikuttivat toisiinsa tukipäätöksiä tehtäessä. Tämä johti siihen, että joillekin hakijoille myönnettiin päällekkäisiä tukia.

Tarkastusviraston mukaan kustannustuki korvasi kehittämistuissa ilmenneitä puutteita. Kustannustuki suunnattiin yrityksille, joiden liikevaihto oli pudonnut merkittävästi koronapandemian vuoksi ja joilla oli ollut vaikeuksia sopeuttaa liiketoimintaansa ja kustannuksiaan muuttuneessa tilanteessa. Kustannustuki kohdentui kehittämistukia paremmin, lievensi koronapandemian yritysten talouteen aiheutuneita kielteisiä vaikutuksia, ja hakijoita kohdeltiin tasapuolisemmin kuin kehittämistukien hakijoita.

Asiantutijakuulemisessa kiinnitettiin huomiota siihen, että kehittämistuki pystyttiin ottamaan nopeasti käyttöön hyödyntämällä jo olemassa olevaa tukijärjestelmää. Tällöin ei ollut käytettävissä kustannustukityypistä yritysten akuutin kassakriisin tukemiseen tarkoitettua tukea vaan kustannustukea koskeva lainsäädäntö valmisteltiin vasta myöhemmin. Asiantutijakuulemisen mukaan

Valiokunnan mietintö TrVM 9/2021 vp

myös pandemiatilanteen alkuvaiheessa talousvaikutusten arviointi ja ennakointi oli vaikeaa, eikä yritysten liikevaihdon kehitystä vielä voitu verrata tilanteeseen ennen koronapandemiaa.

Asiantuntijakuulemisen mukaan kehittämistuet kohdennettiin nimenomaan yrityksille, joilla ennen koronapandemiaa oli edellytykset kannattavaan liiketoimintaan, mutta joiden toimintaan pandemia oli vaikuttanut kielteisesti. Kehittämistuesta yhteiskunnalle saatava hyöty toteutui elinkelpoisten yritysten kyetessä jatkamaan ja kehittämään toimintaansa. Asiantuntijakuulemisen mukaan yritykset eivät investoi tarpeeksi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, koska yritykset eivät halua yksin kantaa siihen liittyviä riskejä. Kehittämistukien tarkoituksena onkin ollut jakaa liiketoiminnan kehittämiseen liittyvää riskiä. Asiantuntijakuulemisessa esitetyn arvion mukaan ilman kehittämistoimenpiteiden tukea hankkeita ei olisi toteutettu lainkaan tai hankkeet olisi toteutettu hitaammin tai suppeammin ja ainakin tuen avulla osa henkilöstöstä vältti lomautuksen. Kehittämistyön tuloksena syntyneiden uusien ratkaisujen myötä yritykset ovat myös valmiimpia pandemian jälkeiseen aikaan. Valiokunnan arvion mukaan useat toimialat ja mm. monet pienet yritykset olisivat olleet vaikeuksissa ilman alkuvaiheen tukea.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kustannustukityyppisten järjestelmien soveltuvuutta pitkäkestoisissa kriiseissä arvioidaan kriittisesti. Asiantuntijakuulemisen mukaan kustannustuen käytön pitkittyminen uusien hakukierrosten myötä heikentää tukien vaikuttavuutta. Pandemian alussa liikevaihdon romahdus oli usein uskottavasti osoitettavissa pandemiasta tai sen hillitsemiseksi käyttöön otetuista rajoituksista johtuvaksi. Sen sijaan yritysten vuoden 2021 liikevaihdon vertaaminen pandemiaa edeltävään aikaan sisältää jo useista muistakin syistä johtuvia vaikutuksia liikevaihtoon. Tappiota kärsineiden yritysten tukeminen voi asiantuntijakuulemisessa esitetyn arvion mukaan johtaa myös yritysrakenteen uudistumisen ja tuottavuuskasvun hidastumiseen. Huomiota kiinnitettiin myös siihen, että mikäli pandemia johtaa pysyviin kulutustapojen muutoksiin, ei sopeutumista ole syytä hidastaa yritystukien kautta. Useissa eri vaiheissa käyttöön otettuja kustannustukia koskevien hallitusten esitysten mukaan tuesta noin 70 prosenttia arvioidaan kohdistuvan yrityksiin, joiden liikevaihto on pienentynyt covid-19-pandemian seurauksena, ja loput 30 prosenttia yrityksiin, joiden liikevaihto on laskenut muiden syiden seurauksena (HE 205/2020 vp, HE 27/2021 vp ja HE 97/2021 vp).

Asiantuntijakuulemisen mukaan tukien ohella myös monet muut toimenpiteet auttavat kriisitilanteessa yritysten selviytymistä (esim. lomautus- ja konkurssilainsäädännön muuttaminen). Tarkastusviraston mukaan talousvaikeuksista selviämistä helpotettiin myöntämällä verojen maksuun lykkäystä ja lainoille takauksia, mutta nämä keinot eivät toteutuneet odotetusti ja niiden merkitys jäi vähäiseksi. Asiantuntijakuulemisessa esitettiin vastikkeellisista tuista (esim. lainat, takaukset) myönteisiä arvioita. Näiden hyvänä puolena pidettiin mm. sitä, että tuen piiriin hakeutuisivat sellaiset tulevaisuuteensa uskovat yritykset, jotka ovat aidosti tuen tarpeessa ja jotka eivät nykyisten omistajiensa resurssien avulla selviä kriisistä. Asiantuntijakuulemisessa esitetyn näkemyksen mukaan kriisin alussa olisi tullut panostaa kustannustuen kaltaisiin tukiin ja vasta kriisin pitkeydessä kehittämistukiin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että myös koronapandemian kaltaisen kriisin johdosta myönnettyjen tukien myöntämiskriteerit ovat selkeitä, ohjaus riittävää ja tukien oikeellisuus ja asetettujen ehtojen täyttyminen kyetään varmistamaan riittävällä valvonnalla ja tarkastuksilla. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että tarkastusviraston mukaan kehittämistukien avustusehtojen valvonta

Valiokunnan mietintö TrVM 9/2021 vp

oli yleisluonteista eikä nopeasti tehtyjä tukipäätöksiä varmistettu tehokkaalla valvonnalla ja tarkastuksilla. Valiokunta yhtyy tarkastusviraston suositukseen, jonka mukaan mahdollisissa tulevaisissa kriisitilanteissa jälkikäteiselle tarkastustoiminnalle osoitetaan riittävät resurssit. Valiokunta pitää hyvänä, että tarkastusvirasto tekee suorittamastaan tarkastuksesta jälkiseurannan vuonna 2023.

Valiokunta pitää tärkeänä, että saadut kokemukset koronapandemian johdosta myönnettyistä tuis- ta kyetään hyödyntämään tulevissa kriiseissä. Kriisejä varten tulisi eri hallinnonalojen yhteistyönä luoda tarkoituksenmukaiset menettelyt, joiden avulla voidaan reagoida nopeasti ja tuloksellisesti niin valtiontalouden kuin yhteiskunnan näkökulmasta. Tärkeää on myös varmistua siitä, että tukijärjestelmien käyttöönoton kynnyks on riittävän korkealla. Vastikkeettomiin tukiin liittyy riskejä. Mikäli yritykset luottavat saavansa vastikkeetonta tukea myös tulevaisuudessa, aiheuttaa se vääränlaisia kannustimia kehittää ja sopeuttaa yrityksen toimintaa. Kokemusten hyödyntäminen edellyttää, että eri tukijärjestelmien toimeenpanon onnistuneisuudesta ja vaikutuksista saadaan lisää luotettavaa tietoa. Tältä osin valiokunta pitää hyvänä työ- ja elinkeinoministeriön suunnitelmia arvioida tukipolitiikkaa ja tukijärjestelmien vaikutuksia. Keväällä 2021 julkaistiin TEM:n teettämä tutkimus (Koronakriisin aikaisten yritystukien arviointi, TEM:n julkaisuja 2020:26), jonka mukaan koronatuilla näyttää olleen liikevaihtoa ja palkkasummaa kasvattanut vaikutus sekä vähäisemmässä määrin työntekijöiden lukumäärää kasvattanut vaikutus. Tuet ovat vähentäneet todennäköisyyttä lomauttaa työntekijöitä, ja niillä on voinut olla myös irtisanomisia vähentävä vaikutus.

Tulorekisterin käyttöönotto ja vaikutukset

Vuosikertomuksessa on esitetty kokoavia havaintoja suurten useampaa hallinnonala koskevien uudistusten valmistelun ja toimeenpanon onnistuneisuudesta. Havainnot perustuvat vuosikertomusjaksolla valmistuneisiin viiteen tarkastukseen ja kahden aiemman tarkastuksen jälkiseurantaan. Yhteenvetona vuosikertomuksessa todetaan, että isojen uudistusten onnistumista hankaloittaa tyypillisesti kolme seikkaa: uudistuksia valmistellaan usein kiireellä, niiden toimeenpanoa on hankalaa hallita ja uudistettaviin tietojärjestelmiin liittyy monia ongelmia. Kiire voi johtaa puutteellisiin vaikutusarviointeihin, tulkinnanvaraisiin säädöksiin ja ongelmiin uudistuksen toteutusvaiheessa. Jos ohjausvastuuta ei ole määritelty selkeästi eikä ohjauksessa käytettävä tietopohja ole tarpeeksi kattava ja laadukas, uudistuksen toimeenpano vaikeutuu entisestään. Tarkastusviraston mukaan laajat uudistukset voisi olla tarkoituksenmukaista toteuttaa vaiheistettusti.

Yhtenä esimerkkinä suuriin uudistuksiin liittyvistä ongelmista kertomuksessa käsitellään tulorekisterin valmistelua ja toimeenpanoa. Havaintojen perustana on keväällä 2021 valmistunut tuloksellisuustarkastus (Tulorekisterin käyttöönotto ja vaikutukset, tarkastuskertomus 3/2021). Tarkastuksen tarkoituksena oli selvittää, onko vuoden 2019 alusta käyttöön otetun tulorekisterin avulla saavutettu sen tavoitteiksi asetettuja hyötyjä ja vaikutuksia. Tulorekisterin erityisenä tavoitteena on ollut vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa ja tehostaa viranomaisten toimintaa tarjoamalla niiden käyttöön tulonsaajien tulotiedot lähes reaaliaikaisesti. Tietoja rekisteriin ilmoittavat kaikki Suomen työnantajat, ja rekisteriä hyödyntää suuri joukko viranomaisia ja muita julkisia tehtäviä hoitavia organisaatioita. Tietoja käytetään esimerkiksi verotuksen, eläkkeiden ja sosiaalietuuksien määräytymisen perusteena.

Valiokunnan mietintö TrVM 9/2021 vp

Tarkastusviraston mukaan tulorekisterin toimeenpanossa ei ole saavutettu niitä vaikutuksia, joita sen avulla on tavoiteltu. Vaikka työnantajien ei enää tarvitse tehdä maksamistaan palkoista eri tahoille erillisiä vuosi-ilmoituksia, niiden hallinnollinen taakka ei ole kokonaisuutena vähentynyt, vaan ilmoittamiseen liittyvä työmäärä on pikemminkin kasvanut. Keskeisiä syitä tähän ovat, että ilmoituksia joudutaan tekemään aiempaa useammin, niitä on tarpeen korjata takautuvasti ja tietojen korjaaminen ja täsmäyttäminen koetaan hankalaksi. Ilmoittamisen ongelmat näkyvät myös tulorekisterin tietojen hyödyntäjille mm. siten, että tietojen oikeellisuudessa ja laadussa on puutteita, joita joudutaan erikseen selvittämään.

Tulorekisterin käyttöönotto muutti merkittävästi tulotietojen käsittelyn prosesseja ja tietovirtoja. Erityisen suuri muutos tapahtui palkkahallinnossa. Ongelmien taustalla on tarkastusviraston mukaan ollut monitahoisia syitä, jotka juontuvat hankkeen eri vaiheista. Hankkeessa yritettiin täyttää samanaikaisesti monien eri sidosryhmien tietotarpeita, mutta valmisteluvaiheessa ei ymmärretty riittävästi, miten ilmoittajilta vaadittavien tietojen laajuus ja velvollisuus ilmoittaa tiedot heti palkanmaksun jälkeen vaikuttavat työnantajien palkkahallintoon. Tarkastusviraston mukaan ilmoittajille tarjottava ohjeistus oli kattavaa, mutta ongelmana oli sen vaikeaselkoisuus. Asiantuntijakuulemisessa ongelmina tuotiin esille myös mm. toimijoiden erilaiset näkemykset rekisteriin ilmoitettavista tiedoista, yritysten palkkahallinnon ohjelmistojen huono sovellettavuus sekä etuuslainsäädännön erilaiset tulokäsitteet.

Valiokunta toteaa, että tulorekisterin edelleen esiintyvistä ongelmista huolimatta rekisterin perusidea on kannatettava. Valiokunta pitää hyvänä, että eri toimijoiden yhteistyönä havaittuihin epäkohtiin on pyritty löytämään ratkaisuja. Tarkastusviraston mukaan tulorekisterin hyödyntäjistä erityisesti Kela, työeläkeyhtiöt ja Työllisyysrahasto ovat jo pystyneet uudistamaan ja virtaviivaistamaan toimintaansa rekisterin tietojen avulla, ja tulorekisterissä nähdään laajemminkin potentiaalia. Tulorekisterin ansiosta organisaatiot voivat myös automatisoida prosessejaan, kunhan tiedot ovat riittävän laadukkaita. Alkuhankaluuksien jälkeen myös työnantajat ovat oppineet käyttämään tulorekisteriä paremmin. Valiokunta pitää tärkeänä, että tulorekisterin jatkokehittämisessä kuullaan myös palkkahallinnon asiantuntijoita. Keskeisenä kehittämiskohtana valiokunta pitää tietojen ilmoittamisen hallinnollisen taakan vähentämistä mm. parantamalla tietojen ilmoittamisen sujuvuutta ja helppoutta sekä tulorekisterin tietojen oikeellisuutta ja laatua. Tärkeää on etsiä ratkaisuja, jotka vähentävät tarvetta korjata ilmoituksia takautuvasti, helpottavat korjauksia ja vähentävät pyydettyjen lisätietojen määrää. Valiokunta yhtyy tarkastusviraston suositukseen, joiden mukaan Verohallinnon tulee selvittää mahdollisuudet ja tarpeet tulorekisteri-ilmoitusten keskitettyyn laadunvalvontaan ja -tarkastukseen ja sosiaali- ja terveysministeriön tulee huolehtia siitä, että tulorekisterin hyödynnettävyys otetaan huomioon, kun rekisteriin liittyvää etuuslainsäädäntöä uudistetaan.

Tilintarkastusten perusteella annetut huomautukset

Tarkastusvirasto tarkastaa vuosittain kaikkien valtion kirjanpitoyksikköjen eli ministeriöiden ja niiden alla olevien tilivelvollisten virastojen tilinpäätökset sekä valtion tilinpäätöksen ja kolmen talousarvion ulkopuolisen rahaston tilinpäätökset. Tarkastusvirasto ottaa tarkastuksesta antamassaan tilintarkastuskertomuksessa kantaa kolmeen asiakokonaisuuteen: onko tilinpäätöksestä ja toiminnallisesta tehokkuudesta esitetty oikeat ja riittävät tiedot, onko sisäinen valvonta toimivaa ja onko talousarviota noudatettu.

Valiokunnan mietintö TrVM 9/2021 vp

Vuotta 2020 koskien virasto antoi 62 tilintarkastuskertomusta valtion kirjanpitoyksiköille. Suurin osa tarkastetuista (71 %) sai ns. puhtaan tilintarkastuskertomuksen, mikä tarkoittaa, että niiden tilinpäätöksessä tai taloudenhoidon menettelyssä ei ollut havaittu puutteita. Vaikka valtion taloutta on hoidettu pääosin säännösten mukaisesti, valiokunta on huolestunut siitä, että tilintarkastuksissa on havaittu entistä enemmän puutteita. Vuonna 2020 tarkastetuista kirjanpitoyksiköistä 18 (29 %) sai huomautuksen, sillä niiden tilinpäätöksessä tai taloudenhoidon menettelyissä todettiin olennaisia puutteita. Vuonna 2019 vastaavan huomautuksen sai 15 ja vuonna 2018 16 kirjanpitoyksikköä.

Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, että talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten vastaiset menettelyt ovat lisääntyneet. Näistä virheistä tarkastusvirasto antoi vuonna 2020 ns. kielteisen laillisuuskannanoton 11 kirjanpitoyksikölle. Kyseisten kannanottojen saaneiden määrä on kasvanut 57 % kahteen edelliseen vuoteen verrattuna, sillä vuosina 2018 ja 2019 kyseinen kannanotto annettiin seitsemälle kirjanpitoyksikölle. Kielteisiä laillisuuskannanottoja oli vuonna 2020 yhteensä 14, koska ulkoministeriö, Poliisihallitus ja Business Finland Oy saivat kukin kaksi yksilöityä laillisuuskannanottoa. Valiokunta painottaa, että kielteistä laillisuuskannanottoa on pidettävä kyseisen viraston taloudenhoidon kannalta vakavana asiana.

Yleisin syy kielteiseen laillisuuskannanottoon oli se, että vakinaisten virkamiesten palkkoja oli maksettu talousarvion vastaisesti muista kuin toimintamenomäärärahoista. Tästä annettiin huomautus viidelle kirjanpitoyksikölle. Hallinnonaloittain tarkasteltuna suurin muutos laillisuuskannanottojen määrässä tapahtui työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla, jossa huomautuksen saaneiden kirjanpitoyksiköiden määrä kolminkertaistui 1:stä 3:een. Kolmelle hallinnonalalle ei ole annettu yhtään laillisuushuomautusta vuosina 2018—2020. Nämä ovat maa- ja metsätalousministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonala.

Asiantuntijakuulemisen mukaan kielteinen laillisuuskannanotto koskee yleensä yksittäistä taloudenhoidon osa-aluetta tai menettelyä, joten sen saaminen ei tarkoita, että viraston taloutta olisi kokonaisuutena hoidettu lainvastaisesti tai että taustalla olisi valtion varojen väärinkäyttö. Vuoden 2020 laillisuuskannanotoista valtaosa koskee menettelyä, josta kyseistä kirjanpitoyksikköä ei aiemmin ole huomautettu, ja on epätodennäköistä, että ne toistuvat samassa muodossa seuraavana vuonna. Niiden taustalla ei siten useinkaan ole sellaista kontrollipuutetta, joka lisäisi niiden riskiä. Valiokunta korostaa tarkastusviraston seurantavastuuta havaitsemiensa epäkohtien ja virheiden korjaamiseksi.

Tarkastusviraston järein käytettävissä oleva keino on vaatia kirjanpitoyksiköiden johdolta ilmoitusta tarkastusvirastolle niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty huomautukseen johtaneen asian tilan korjaamiseksi. Virasto velvoitti vuoden 2020 tilintarkastusten perusteella Tuomioistuineläinlaitosta, Business Finland Oy:tä ja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusta (Palkeet) ilmoittamaan sille niistä toimenpiteistä, joihin ne ovat ryhtyneet korjatakseen huomautukseen johtaneet asiat.

Tarkastusvirasto on uudistanut tilintarkastusten toteutustapaa syksystä 2020 lukien. Uudistuksella pyritään kohdentamaan tarkastusta olennaisiin kysymyksiin sekä saamaan entistä suurempi hyöty data-analytiikasta ja muusta digitaalisesta teknologiasta. Uuden tarkastustavan tavoitteena on myös tehostaa ja joustavoittaa tarkastusta sekä tuottaa entistä laadukkaampaa tietoa valtion ta-

Valiokunnan mietintö TrVM 9/2021 vp

loudenhoidosta. Uuden tarkastustavan mukaisilla teematarkastuksilla saadaan yleisiä, kirjanpito-yksiköitä laajasti koskevia havaintoja. Vuoden 2020 teematarkastuksissa on perehdytty talousarvion noudattamiseen, taseisiin ja vastuisiin, talous- ja henkilöstöhallinnon keskitettyihin prosesseihin, kirjanpitoyksiköiden maksulliseen toimintaan sekä EU-rahoitukseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 20/2021 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Helsingissä 8.12.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Outi Alanko-Kahiluoto vihr
varapuheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen sd
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Pia Viitanen sd

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

tarkastusneuvos Arto Mäkelä
valiokuntaneuvos Nora Grönholm